

ПРЕС КЛИПИНГ

19. март 2013.

НАСЛОВИ

Пензије стижу плате;(стр.2)

Чак 50.000 мајки остало само;(стр.3)

Без рачуна прођу милијарде;(стр.4)

НИС пуно зарађује, а отпушта раднике;(стр.6)

Запослено 450.000 Војвођана;(стр.7)

Пензије стижу плате

Б. СТЈЕЛЈА

Приходи најстаријих могу се изједначити са зарадама ако се настави привредни пад. Уочи бомбардовања пензије биле као плате, у децембру 2012. упола ниже

Упркос томе што плате у Србији већ годинама уназад неосетно расту, пензије нису успеле да им се довољно приближе. Крајем прошле године, просечан српски радник је кући доносио 46.923 динара, а пензионер 25.592, што је само 54,5 одсто републичке зараде. Најстарији, међутим, памте и неко другачије време када су пензије биле исте као и плате, а понекад чак и веће.

- Крајем деведесетих просечна пензија је била између 90 и сто одсто републичке плате, док данас пензије убедљиво заостају за зарадама - сматра Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине и објашњава разлоге за овакав однос:

- Стари закон је предвиђао да се пензија повећа два пута годишње у проценту у којем је расла инфлација и просечна плата, док важећи закон каже да се пензије подижу само за онолико колико су скочиле потрошачке цене. А данас се више ни он не примењује јер је последње (октобарско) повећање било само два одсто, иако је инфлација била 7,3 одсто. То значи да су пензије значајно обезвређене. А исто нас очекује и у априлу јер је већ одлучено да се примања најстаријих подигну за скромних два одсто, иако је досадашња инфлација већа.

Од 2009. се примењује нова методологија за рачунање плата па су оне због те формуле ниже. А то значи да је у 2012. пензија била само 59 одсто плате, али да се методологија није мењала, она би била само 50 одсто зараде.

У републичком Фонду ПИО рачунају да су пензионери из категорије запослених (који чине 1,37 од укупно 1,69 милиона пензионера) пре десет година примали 73 одсто просечне плате, али да су им се чекови постепено "крњили". У 2005. су пензије чиниле 66,8 одсто од зараде, у 2010. су биле 63,8 одсто, а у децембру 2012. биле су 54,5 одсто.

PROSEČNE PLATE I PENZIJE U SRBIJI		
Godina	Neto plata	Penzija*
2005.	17.443	11.650
2006.	21.707	13.406
2007.	27.759	14.996
2008.	32.746	19.386
2009.	31.733	21.714
2010.	34.142	21.790
2011.	37.976	23.200
2012.	50.614	29.954

* 1,3 милиона пензионера из бивше категорије запослених

Економски аналитичар Зоран Попов каже да је могуће да се плате и пензије поново приближе јер се то последњи пут десило у кризним деведесетим када у држави није било реда. Али, додаје Попов, ни данас није лако проценити колики је стварни однос између ове две категорије.

Зараде се повећавају само буџетским корисницима, док остали махом и не пријављују праве износе. Многи добијају минималац, а разлику примају на руке. На сиву економију данас одлази више од 40 одсто бруто друштвеног производа. Зато није немогуће да пензије буду опет као плате, ако настави привредни пропаст.

ПРИВРЕДА ПРАВИ ЈАЗ

Попов не мисли да ће радницима и пензионерима ускоро бити побољшан стандард јер се не поправља стање у привреди:

- Пољопривредна производња није се повећавала у последње четири деценије, а индустријска производња је на нивоу на ком је била 1960. Истовремено, ми смо једина транзициона земља у којој је и данас БДП испод оног који је био 1986. године.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:424954-Cak-50000-majki-ostalo-samo>

Чак 50.000 мајки остало само

В. Ц. С.

Више од 75.000 самохраних родитеља брине о деци, велики број њих незапослено.

Дискриминисани, живе испод достојанства, деца им проблематична

ЧАК 18.089 самохраних родитеља, од чега 14.963 мајке, регистровано је прошле године на евиденцији Националне службе за запошљавање као незапослено! По речима Борјане Шикуљак, из нишког удружења "Гнездо", број је далеко већи јер многе разведене мајке не желе да пријаве свој прави статус у страху да неће добити посао. Процене су да у Србији има више од 75.000 самохраних родитеља, од којих су 75 одсто жене. Сваке године разведе се нових 8.000-10.000 парова.

Истраживање које је спровело београдско удружење "Јелек", које окупуља више удружења широм Србије, показало је да око 60 одсто самохраних родитеља, осим незапослености, муче и здравствени проблеми. Скоро четвртина нема решено стамбено питање и принуђена је да плаћа приватни смештај, иако једва склапа крај с крајем, а 23,32 одсто, пре свега интерно расељених, живи у социјалним становима. Само 3,18 одсто остаје у стану бившег супружника.

Такође, скоро 60 одсто самохраних има завршену средњу школу, а 28,62 одсто само основну. Међу женама велики је број оних које никада нису радиле, и чија егзистенција је, с распадом породице, доведена у питање.

Самохрани родитељи су, кажу у Јелеку, невидљиви на социјалној карти Србије. Неретко, чак, ни најрођенији не желе да их приме. Њихова деца су рањива и често упадају у конфликте, попуштају у школи...

УВЕСТИ ПОСЕБАН ДОДАТАКУДРУЖЕЊЕ Јелек и Одбор за права детета израдили су иницијативу за измену и допуну закона (о раду, породичног, о финансијској подршци породици). Између осталог, предложено је увођење социјалног додатка за једнородитељске породице, као и финансирање предшколских установа за њихову децу. Контактране су све посланичке групе и чланови Одбора за рад, социјална питања и смањење сиромаштва, а у априлу се очекује јавно слушање у вези с овом иницијативом.

- Психолошка нестабилност самохраног родитеља и мањак времена који може посветити детету, онемогућава га да контролише његово кретање. Постојање све већег броја младих са проблемима и антисоцијалним понашањем, као и доступност дрога, велики су ризик када деца немају јак ослонац у породици - каже Ана Јовановић, координатор Јелека.

Истраживање је показало и да су врло често самохрани родитељи са децом приморани да живе у крајње неусловном смештају, а они који остварују право на дечји додаток или други

социјални програм не могу да покрију трошкове месечне потрошачке корпе. Они који су запослени и примају минималац губе право на неки од социјалних програма.

Колики је број самохраних родитеља најбоље показује податак да само пет удружења, које је основао Јелек током прошле године, у Куршумлији, Краљеву, Смедереву, Нишу и Крагујевцу, окупља 386 родитеља и 564 деце. Ускоро ће бити основана удружења у још пет градова.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:424963-Bez-racuna-prodju-milijarde>

Без рачуна прођу милијарде

М. Љ. П. - С. Б.

Због сивог и црног тржишта држава остаје без четвртине прихода, а хиљаде радника без стажа, осигурања и плата. Груба рачуница штете је око две милијарде евра, довољно да се покрије прошлогодишњи „минус“

У ЊОЈ ради најмање 400.000, а много је вероватније и 800.000 људи. Претпоставља се да се у сивој и црној економији створи скоро трећина укупног српског производа. Како нелојално тржиште не успева да свуда мимоиђе државу, стручњаци процењују да до „касе“ не стигне око 25 одсто прихода. Грубом рачуницом, на примеру прошлогодишњег републичког буџета, стиже се до штете од око две милијарде евра - довољно да се покрије прошлогодишњи „минус“.

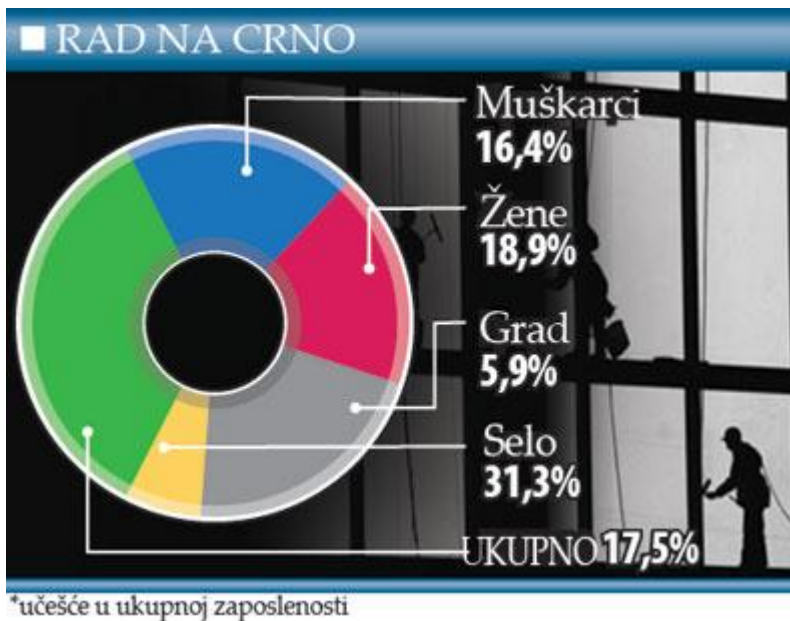
Толико би нам приходи били већи да су сви плаћали порез на додату вредност, порезе и дохотке на рад, акцизе и царине. Истина је и да нема земље без нелојалне конкуренције, али је просечна стопа у земљама Европске уније око 19 одсто.

- Мада не постоје конкретни подаци, заобилажење пореза најзаступљеније је у сектору ситне трговине, услуга, као што је разно сервисирање и занатске делатности, у грађевинској индустрији и пољопривреди - објашњава Миладин Ковачевић, заменик директора Републичког завода за статистику. - Такозвану ситну економију најтеже је убацити у финансијски систем, али држава од ње није на превеликом губитку. Највише штете имамо од сиве привреде у великим и средњим фирмама, које не плаћају редовно порезе и доприносе.

Најновије истраживање УСАИД о сивој економији показује да ако бруто домаћи производ пада за један одсто, очекује се повећање неформалне економије за 0,7 до 0,8 одсто. Значи да је само прошле године она у Србији ојачала за један, а можда и 1,2 одсто.

- Сви купци учествују у сивој економији када не узму фискални рачун - поручио је Милан Петровић, председник Српске асоцијације манаџера и директор „Центро штампе“. - Један од видова је плаћање на црно, а најгоре је када се радницима уопште и не плаћа. Сива економија је и продаја робе из нелегалних канала. Ми годишње дамо осам милиона евра за доприносе и порезе на плате запослених. У Београду, с друге стране, постоји предузеће које држи седам киоска, који раде непрекидно 24 сата дневно. Званично имају седам запослених, а мало је невероватно да сви они раде непрекидно. Свесни су да инспекције гледају кроз прсте. Долазимо у апсурдну ситуацију да наших 4.000 запослених нећемо још дуго моћи да задржимо.

Када се гледа из угла образовања, указују стручњаци, легални рад је постао привилегија особа са средњим и високим образовањем. Од запослених без икакве школе, како показују подаци званичне статистике, чак 72 одсто ради на црно.

- Опорезивање рада је кључни узрок неформалне запослености, а нарочито опорезивање ниско плаћеног рада - објаснио је Михаил Арандаренко, професор Економског факултета, један од аутора студије. - Једна од препорука би била смањити оптерећења, посебно слабо плаћеног рада. Институције треба прилагодити тако да пословање у сивој економији буде мање исплативо, а улазак у формалну економију мање скуп.

НА ПИЈАЦЕ ШИРОМ СРБИЈЕ РОБА ИЛЕГАЛНИМ КАНАЛИМА СТИЖЕ ИЗ МАЂАРСКЕ, АУСТРИЈЕ, БУГАРСКЕ... ХРАНУ ПОНОВО НУДЕ ИЗ ГЕПЕКА

СИВА берза у Србији поново ради пуном паром. Тезге на пијацама широм земље пуне су производа, који су и упола јефтинији него у продавницама.

„Милка“ чоколада се може купити за 30 динара мање него у супермаркету, прахак за веш по 60 динара нижој цени, а јефтиније су и разне месне прерађевине и тестенине. Због неплаћања пореза и осталих финансијских дажбина, трговци на пијацама су тако у прилици да знатно спусте цену своје робе.

На Каленић пијаци, у Београду, грађанима се нуде слаткиши из Аустрије, шунка из Мађарске, козметика из Бугарске. Купци фискални рачун не добијају, али зато пролазе доста јефтиније него када пазаре у продавници. Изнад неких тезги може се видети натпис регистроване фирме, али већина препродаваца своју робу набавља на црно како је и продаје.

- Робу доносим углавном из Бугарске и Мађарске, али набављам и на великим бувљацима у нашој земљи - прича један трговаца козметиком и кућном хемијом са Каленић пијаце. - Када увозим производе из иностранства плаћам царину, али пошто немам папире за фирму, нисам укључен у систем ПДВ. Посао нам сигурно не би опстао да и држави плаћамо дажбине, јер и овако једва излазимо на крај са трошковима набавке, транспорта и закупа тезге. А цеп купаца је све плићи.

НИС пуно зарађује, а отпушта раднике

Независни синдикат Нафтне индустрије Србије упутио је отворено писмо надлежнима у Влади Србије, у којем се упозорава да се програмом решавања вишка запослених у тој компанији крши право на рад.

У саопштењу из овог синдиката указано је да пословодство НИС-а планира да отпусти више од 300 радника, док у исто време, преко услужних предузећа, ангажује више од 1.500 радника. Такође, у саопштењу се наглашава да је НИС формирао службу у коју су пребацивани запослени које ће бити проглашени за технолошки вишак, иако нису били утврђени никакви критеријуми, осим да су запослени на неодређено време скупи за компанију, да им је јефтиније које ангажује преко услужних предузећа, а најјефтинији они које ангажује преко програма „Прва шанса”. Такође, из овог синдиката указују да је невероватно да компанија која бележи изузетно велику добит отпушта раднике на такав начин.

С друге стране, из НИС-а кажу да отказивање уговора о раду зависи од технолошких, економских или организационих промена у компанији, а да је број запослених у НИС-у условљен, пре свега, конкурентношћу компаније као и привредним приликама у земљи, а да је приоритет НИС-а стварање што бољих услова за развој и, у складу с тим, задржавање интерних кадрова и ангажовање најбољих специјалиста из разних области. Тако се, уз ширења посла шири и сарадња са екстерним партнерима и на пројектима компаније преко партнерских лизинг агенција ангажовано је више од 3.400 људи. У поређењу са 2008. годином, захваљујући великом инвестиционом програму, број запослених, ангажованих на пројектима компаније, повећан је и до седам пута, кажу у НИС-у.

Такође, у НИС-у кажу да се још не може говорити колико ће радника бити проглашено за технолошки вишак, јер треба да постоји потреба за тим корак. Предуслов је да се формулише програм технолошког вишка, који усваја Управни одбор компаније, а програм не може бити спроведен док мишљење не дају синдикати и Национална служба за запошљавање. Уз то, у НИС-у кажу да су овим програмом заштићене све категорије радника које штити закон - самохрани родитељи, инвалиди рада, синдикални активисти.

Иначе, потписаним анексом Колективног уговора, који је резултат договора са репрезентативним синдикатима, предвиђена је исплата од 500 евра по години укупног радног стажа запосленог и једнократна отпремнина, у износу од 1,5 просечне месечне зараде запосленог. До сада је, указују у НИС-у, за сваког радника, који је отишао из компаније, у просеку исплаћено око 22.000 евра отпремнине, што је највећи социјални програм на Балкану.

Д. Млађеновић

Поносни на младе

Програм „НИС шанса”, указују у овој компанији, планирано је да се запосли око 300 без дана радног искуства, па они не могу да дођу на место за којим нема потребе у компанији. НИС је поносан што је запослио младе и образоване, стручне људе без радног искуства, кад је званична стопа незапослености 23 одсто и кад половина младих нема посао, те програм „НИС шанса” није у колизији са проглашењем технолошког вишка.

Запослено 450.000 Војвођана

На основу анализе привредних кретања у Војводини у 2012. години, коју је урадила Привредна комора Војводин, показује се стагнација у области привреде и производње, али ипак, има и позитивних трендова, који дају наду да ће стање бити боље -

рекао је на седници покрајинског Социјално- економског савета(СЕС) секретар Секретаријата за привреду Мирослав Васин. - Оно што забрињава је да ће ове године Војводина бити у неповољној ситуацији јер ће се последице велике суше из прошле године одразити у овој години.

По његовим речима, економски показатељи привредне активности у Војводини, и поред неповољних временских прилика и дубоког пада пољопривредне производње, балеже тренд раста индустријске производње што даје назнаку да се може очекивати опоравак и раст. Уз то, смањен је и дефицит спољнотрговинске размене, а из Војводине се, и даље, највише извози, јер извоз из Војводине чини 37,7 одсто укупног извоза.

Председник Привредне коморе Војводине Ратко Филиповић указао је да је анализа протеклих привредних кретања изузетно важна како би се предвидели даљи кораци и решили уочени проблеми. По његовим речима, на основу података Републичког завода за статистику, у односу на 2011. годину, лане је на нивоу Србије забележен пад пољопривредне производње за 20,2 одсто, индустријске производње за 2,9 одсто, промета на мало 6,2 одсто и запослености за 1,1 одсто. Процене о паду пољопривредне производње у 2012. години, са становишта вредности, указују да је пад још дубљи од очекиваног и да за регион Војводине износи 27,39 одсто.

За разлику од Републике, индустријска производња у Војводини је, у односу на 2011. годину, је лане порасла за 2,1 одсто, а у децембру је физички обим индустријске производње био већи за 13,9 одсто.

Прошле године војвођански привредници остварили су укупну робну размену са иностранством од нешто више од 9,6 милијарди долара, што је за 8,2 одсто мање него 2011. године, при чему је извоз смањен за 3,2 одсто, а увоз за 11,9 одсто. У истом периоду смањен је спољнотрговински дефицит за 34,9 одсто, а забележено је и повећање покривености увоза извозом.

Д. Млађеновић

Од плате до плате

На основу података РСЗ, крајем новембра 2012. године у Војводини је било 449.681 запослених, док је последњег месеца прошле године на евиденцији НСЗ било 200.956 особа. Просечна зарада у Војводини, исплаћена у децембру прошле године била је 48.266 (нето), односно 67.065 (брото), што је у односу на прошлогодишњи новембар номинално више за 11 одсто, а реално 1,1 одсто, а у поређењу са просечном зарадом исплаћеном у 2011. години, прошлогодишња децембарска зарада реално је већа за 15,3 одсто. Најнижа просечна зарада у Војводини у децембру 2012. године била је у општини Пландиште - 27.328 динара, а највиша у општини Вршац - 65.718 динара. Највишу просечну зарату остварили су запослени у области производње дуванских производа - 132.717 динара, а најнижу у области кинематографије, телевизијске и музичке продукције - 18.067 динара.